

lokra. Ifjúsági szervezetek jelentkeztek hasonló felajánlásokkal, magánosok, akik azt kérték, hogy adhasanak évente meghatározott összeget műemléki célokra. Hozunk létre egy társadalmi műemléki alapot, kaptuk a javaslatot, vonjuk be a világon élő összes magyart a műemlékek megmentésébe. A Tájak, korok, múzeumok nevű országos honismereti akciót elindító bizottság magáévá tette ezt és szerveinek tisztviselői felhatalmazást kaptak arra, hogy indítsunk országos akciót, mert az ország tenniakarását nem nélkülözhetjük.

Dr. Eperjessy Géza:

A szociográfia jelentősége a Honismereti mozgalomban

A honismeret olyan komplex disciplina, tevékenység és egyben mozgalom is, amelynek a palettájáról nagyon is hiányzik a *szociográfia*. Nem véletlen, hogy nem beszéltünk erről, holott ott bújkált a sorok között, amikor emlegettük a Magyarország felfedezése sorozatot, a népi fók hagyományait; amikor helytörténetet műveitünk, amikor a szakköreinkben erre készítjük fel kisebb vagy nagyobb tanítványainkat. egyetemistákat, főiskolásokat, akkor nemcsak a közelmúltnak vagy a feudális kornak a történetét vizsgálhatjuk meg városban vagy faluban, hanem a jelenlegi problémáit is, szociológiai, helyesebben szociográfiai módszerekkel. A szociográfiai módszerek megtermékenyíthetik a helytörténeti kutatást is, min; ahogy a történeti módszerek is segítséget nyújthatnak a szociográfia számára. Egészséges hagyományokat folytathatunk tovább, a falukutató mozgalomnak, a Györfly kollégiumnak, a NÉKOSZ-nak a hagyományait.

Mi magunk ezzel meg is próbálkoztunk Csepelen, együttműködési megállapodást kötve a csepeli Vasmű Társadalomtudományi Intézetével, a szocialista életmód vizsgálátára, és ebben próbáltuk ki az erőnket. Elég nehéz feladat, de ma már, azt hiszem, bátran lehet ezzel foglalkozni, és nagyon sokat ígérhet. Ez a szín a palettánkon valóban kiegészítheti a honismereti mozgalmat.

Dr. Jeney Jenő:

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat munkájának csaknem minden területe érintkezik a Honismereti mozgalommal

A társulat tevékenysége nemcsak a történelmi és a földtudományi ismeretterjesztés, avagy hazánk különböző részeit oly összetetten és élménynyújtóan bemutató országjáró turák vezetése révén járul hozzá száz- és százazrek helytörténeti, s tágabban vett honismeretének gazdagításához. A tudományos ismeretterjesztés szinte valamennyi ága — így pl. az irodalmi és a művészeti, az anyanyelvi és a néprajzi, de nem kevésbé a termelési-műszaki, a közgazdasági, a szociológiai stb. is — nagyon sok szállal kötődik a helytörténethez, a honismerethez.

Társulatunk — még ha többre is lenne szükség — nem keveset tett és tesz ma is a helytörténeti ismeretek és a Honismereti mozgalom szélesítéséért, elmélyítéséért. Am az eddiginél még jobban együtt kell láttatnia, tudatosítania az ország általános helyzetét, és annak helyi vetületeit, mind az eredményeket és a gondokat, mind pedig a tennivalókat illetően. Hiszen a szocialista társadalomépítés is — bár egymásra támaszkodva — mindenkor adott helyeken folyik: a városokban, a községekben. Miként a má a múlt készítette elő, a jövő a mában kovácsolódik, amelynek egyaránt színtere a városokból és községekből álló ország és az országot alkotó minden város és község. Ebben van a Honismereti mozgalom és benne a helytörténet ápolásának jelentősége.

A Honismereti mozgalom — amellyel, hogy tudást gyarapít, s a szellemi és anyagi kultúra maradandó értékeinek becsülésére tanít — egyben a szocialista nevelésnek, tudatformálásnak is értelemre és érzelmekre sokoldalúan ható, sajátos eszköze. Az elmúlt 20 esztendőben a Honismereti mozgalom tiszteletre méltó sikereket ért el. Ha az írásbeli és a szóbeli beszámolóiban, meg a hozzászólásokban foglaltakat megszívleljük, e mozgalomra múltjához képest sokkalta nagyobb jövő vár.

Bedő László:

A Magyar Partizánszövetség együttműködik a Honismereti mozgalommal

Az elmúlt konferencia óta született egy megállapodás a Hazafias Népfront Honismereti Albizottsága és a Magyar Partizánszövetség történelmi és propaganda bizottsága között, amely mindkét szervezet éves munkaterveiben szerepel és jónéhány vonatkozásban már meg is valósult. Összeállítottunk egy létesítmény jegyzéket, amelyik az egész ország területén rögzíti az eddig felkutatott és nyilvántartott, a magyar ellenállási mozgalommal kapcsolatos legkülönbözőbb emlékeket. Remélem, hogy ezt rövidesen — legalább megyei részletességgel — közre tudjuk adni. Öszintén bízom abban, hogy a legközelebbi konferencián már bemutatathatjuk a Magyar Ellenállási Mozgalom kislexikonját. Hiánypótló munka lesz, amely a teljesség igénye nélkül is sokat fog segíteni az események, az ellenállási mozgalom résztvevőinek és legfontosabb adatainak, fényképek közlésével.

A Magyar Partizánszövetség feladatait a Magyar Szocialista Munkáspárt illetékes vezető szervei évekkal ezelőtt meghatározták. Együttműködésünk egyik alapját nyilván e feladatoknak megvalósítása alkotja.

Dr. Kanyar József:

A honismereti munka nem más, mint hazaszeretetünk környezetvédelme

A Magyar Történelmi Társulat és a magyar közgyűjtemények főképp levéltári részlegének nevében szeretnék néhány szót szólni.

A Honismereti Albizottság jelentése — amelyet igen értékesnek tartok — új vonásokat fedezett föl az elmúlt időszak, a Honismereti mozgalom két évtizedes arculatán. Ezek között mindenekelőtt a tartósságát és időt állását említem először, nevezetesen hogy a mozgalom fájának a kiületése, politikailag is igen alkalmas időben történt. De új vonása az is, hogy ez a mozgalom számtalan kisebb-nagyobb kohójává vált azoknak a hazájukat szerető lokálpatriótáknak, akik nagy hazai népfrontosaink *Veres Péter, Darvas József, Erdei Ferenc, Ortutay Gyula* után teljes polgárjogot nyertek a Honismereti mozgalomnak.

Rádöbentünk arra is, hogy nemcsak a természeti környezetvédelmünkért kell nagyon sokat tennünk ebben a hazában, hanem tennünk kell történelmi tudatunk és érzelmünk környezetvédelme tekintetében is. Én a honismereti mozgalmat nem is tartom másnak, mint politikai és történelmi tudatunk, hazaszeretetünk környezetvédelmének. Szervezeti tekintetben azonban elég sok tennivaló van még. Megérdemelné ez a mozgalom azt is, hogy országos bizottságra és ne albizottságra bizzák a vezetését.

A jelentés arról is beszél, hogy a honismereti szakköröket kívánatosnak mondják ebben az országban, mégis sok helyen takarékosági okokból törölték a honismereti